

นัยของ“ความสุขได้จิตใจสำนึก” กับสำนึกรักมาตุภูมิในภาพยนตร์ควีนส์ ออฟ ลังกาสูกะ-ปิ่นใหญ่จอมสลัด

The Implications of Jouissance and Appreciation for the Motherland in the Film Queens of Langkasuka

วรรณนะ หนูหมื่น

Wanna Numun

ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Corresponding author, E-mail : wanna.nu@psu.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานัยซ่อนเร้นและการนำเสนอความรู้สึกนึกคิดที่เป็น“ความสุขได้จิตใจสำนึก” อันเชื่อมโยงกับสำนึกรักมาตุภูมิในภาพยนตร์ควีนส์ ออฟ ลังกาสูกะ-ปิ่นใหญ่จอมสลัด ผลการศึกษาพบว่าแก่นเรื่องของความกล้าหาญในการปกป้องเมืองที่พุกผิงและแผ่นดินเกิด ถูกนำเสนอด้วยโครงสร้างระบบความสัมพันธ์ของตัวละครในลักษณะความเชื่อมโยงแบบทวิลักษณ์ระหว่าง ‘ลักษณะความเป็นแม่’/ ‘ลักษณะความเป็นเมีย’ กับ ‘ลักษณะความเป็นลูก’/ ‘ลักษณะความเป็นพ่อ’ รูปแบบความสัมพันธ์นี้มีแนวคิด “ความสุขได้จิตใจสำนึก” เป็นตัวกำกับความรู้สึกนึกคิดที่ตัวละครสำคัญในเรื่องรักและห่วงหาอาลัยต่อแม่หรือเมีย อย่างเชื่อมโยงกับการมุ่งพิทักษ์เมืองที่พุกผิงและแผ่นดินเกิด แนวคิดกับกลวิธีทางวรรณศิลป์ที่สร้างโครงเรื่องกับความสัมพันธ์ของตัวละครดังกล่าวนี้ สามารถเน้นแก่นเรื่องได้อย่างมีพลัง

คำสำคัญ : ความสุขได้จิตใจสำนึก ; มาตุภูมิ ทวิลักษณ์

ABSTRACT

This research studied the implications and representation of “jouissance” that was connected with appreciation for the motherland as seen in the film “Queens of Langkasuka”. The findings revealed that the film theme, which concerns bravery in protecting the city and motherland, was represented as “double” roles - mother and wife, and son and husband. These types of relationship reflected “jouissance” that surprisingly controlled main characters’ thoughts and feelings, including love and protection for their mothers and wives along with their goal in protecting the city and motherland. The concept, literature technique as well as plot powerfully highlighted the movie theme.

Keywords : Jouissance ; Motherland ; Double

บทนำ

ภาพยนตร์เรื่องควีนส์ ออฟ ลังกาสุกะ-ปิ่นใหญ่จอมสลัด เป็นผลงานกำกับของนนทรีย์ นิมิบุตร ซึ่งได้รับรางวัลสุพรรณหงส์และการเสนอชื่อเข้าชิงรางวัลต่าง ๆ ถึง 7 รางวัล ทั้งนี้มีประเด็นน่าสนใจที่บทภาพยนตร์ อันเป็นฝีมือการประพันธ์ของ วินทร์ เลียววาริณ นักเขียนรางวัลซีไรต์ 2 สมัยของไทย วินทร์ เลียววาริณตั้งใจเขียนบทภาพยนตร์เรื่องนี้ไม่ต่ำกว่า 3 ปี โดยประมวลข้อมูลด้านประวัติศาสตร์อาณาจักรลังกาสุกะอย่างหลากหลาย แต่ประเด็นที่เขาจะภูมิใจมากที่สุดก็คือ การได้ผูกเรื่องอย่างซ่อนเร้นนัยที่มากกว่าการเล่าประวัติศาสตร์ หรือการเสนอเนื้อหาที่ไม่ใช่เพียงการกระตุ้นให้รักชาติรักแผ่นดิน

ทั้งนี้ หากย้อนไปพิจารณาผลงานซีไรต์ทั้ง 2 เรื่องของ วินทร์ เลียววาริณ จะพบว่าเขาประพันธ์งานอย่างซ่อนเร้นนัยทางจิตใต้สำนึกของเรา ทั้งความรู้สึกลึกซึ้งในกันขึงของจิตใจและความรู้สึกที่เป็นไปอย่างไม่รู้ตัว ซึ่งอาจมีความขัดแย้งกับจริยธรรม หรือค่านิยมกับกฎเกณฑ์ทางสังคม [4] แม้งานที่หลายคนคิดว่าเล่าประวัติศาสตร์อย่างเรื่องประชาธิปไตยบนเส้นขนาน นั้นก็ยังเป็นความเข้าใจผิดหลังวิเคราะห์ผลงานดังกล่าวอย่างลงลึก และสำหรับผลงานประพันธ์บทภาพยนตร์ ควีนส์ ออฟ ลังกาสุกะ-ปิ่นใหญ่จอมสลัด ก็เช่นกัน ผู้วิจัยได้พยายามค้นหาประเด็นซ่อนเร้นทางความรู้สึกนึกคิดของเรา ที่แฝงอยู่ในสำนึกรักชาติรักแผ่นดิน พบในเบื้องต้นว่ามีความเกี่ยวข้องกับ “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” (Jouissance) ประเด็นดังกล่าวผู้ประพันธ์บทภาพยนตร์ไม่ได้เผยอย่างโจ่งแจ้ง โจทย์การวิจัยข้อนี้ผู้วิจัยจะได้พิจารณาผลการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษานัยซ่อนเร้น และการนำเสนอความรู้สึกนึกคิดที่เป็น “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” อันเชื่อมโยงกับสำนึก การปกป้องเมืองที่พักพิงและแผ่นดินเกิด ในภาพยนตร์ควีนส์ ออฟ ลังกาสุกะ-ปิ่นใหญ่จอมสลัด

สมมติฐานการวิจัย

การนำเสนอสำนึกแห่งการปกป้องเมืองที่พักพิงและแผ่นดินเกิด ในภาพยนตร์ควีนส์ ออฟ ลังกาสุกะ-ปิ่นใหญ่จอมสลัด มีความเกี่ยวข้องกับนัยทางจิตวิเคราะห์เรื่อง “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก”

ขอบเขตการวิจัย

ศึกษาวิเคราะห์ภาพยนตร์เรื่องควีนส์ ออฟ ลังกาสุกะ-ปิ่นใหญ่จอมสลัด โดยมุ่งพิจารณาที่บทภาพยนตร์ ผลงานประพันธ์ของวินทร์ เลียววาริณ ในประเด็นของการเสนอแนวคิดเรื่อง “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” อันเชื่อมโยงกับสำนึกการปกป้องเมืองที่พักพิงและแผ่นดินเกิด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาแนวคิดจิตวิเคราะห์ เรื่อง “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” โดยพิจารณาความเชื่อมโยงกับการลือสำนึกการปกป้องเมืองที่พักพิงและมาตุภูมิ
2. พิจารณาและวิเคราะห์แนวคิด เรื่อง “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ที่ปรากฏในการแสดงนัยสำนึกการปกป้องเมืองที่พักพิงและมาตุภูมิ ในภาพยนตร์เรื่องควีนส์ ออฟ ลังกาสุกะ-ปิ่นใหญ่จอมสลัด
3. เสนอผลการศึกษา และอภิปรายในรูปพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

การศึกษานัยแฝงของแนวคิด “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ที่ปรากฏในภาพยนตร์ควีนส์ ออฟ ลังกาสุกะ-ปิ่นใหญ่ จอมสลัด พบว่าแก่นเรื่องที่เน้นความหวงแหนมาตุภูมิและความกล้าหาญในการปกป้องราชธานีลังกาสุกะอย่างสุดความสามารถ ผู้เขียนบทภาพยนตร์อย่างวินทร์ เลียววาริณได้สื่อความคิดสำคัญข้างต้นผ่านโครงสร้างในระบบความสัมพันธ์ของตัวละครที่เป็นไปในลักษณะความเชื่อมโยงแบบทวีลักษณ์ระหว่าง ‘ลักษณะความเป็นแม่’/ ‘ลักษณะความเป็นเมีย’ กับ ‘ลักษณะความเป็นลูก’/ ‘ลักษณะความเป็นพ่อ’

ทั้งนี้รูปแบบความสัมพันธ์ดังกล่าว มีแนวคิด “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” เป็นตัวกำกับความรู้สึกนึกคิดที่ตัวละครสำคัญในเรื่องรักและหวงแหนต่อแม่หรือเมีย อย่างเชื่อมโยงกับการมุ่งพิทักษ์เมืองที่พักพิงและแผ่นดินเกิด ดังที่เห็นว่าเป็นแม่ในรูปแบบ “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ซึ่งอยู่ในตัวรายายใจ ได้สร้างความรู้สึกให้องค์หญิงปิฎกบงกช มุ่งรักษา “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ที่เป็นการหวงแหนอาณาจักรลังกาสุกะด้วย ส่วนรูปแบบความรักที่ชายเชื่อมโยง “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ในตัวหญิงคนรักผู้

เป็นเสมือนเมีย กับการได้ปกป้องเมืองที่พัวพันกับแผ่นดินถิ่นเกิดไปพร้อมกัน กรณีดังกล่าวนี้ก็เห็นชัดในพฤติกรรมของทหารเอกยะรัง ที่หลงรักองค์หญิงปิรุและมุ่งปกป้องนางทั้งในฐานะหญิงคนรักและรายางองค์ต่อไปของลังกาสุกะ

อนึ่ง มีคู่ความสัมพันธ์ในรูปแบบที่มุ่งพิทักษ์ “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ในตัวภรรยา อันเชื่อมโยงกับแผ่นดินเกิดในอีกลักษณะหนึ่ง คือ ปรีตตัวเอกชาย เขาเจ็บปวดเป็นแผลฝังใจที่เมียรัก ซึ่งเป็น “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” เดียวของชีวิต ต้องถูกย่ำยีอย่างทารุณ พร้อมกับมาตุภูมิอย่างเกาะเลดะก็ถูกทำลายด้วยน้ำมือของโจรสลัด การไปถล่มแล้วเผาเกาะอีกคำของโจรสลัดจนสิ้นซาก คือการชำระแค้นทดแทน โดยตัวเอกชายทำลาย “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” แห่งแผ่นดินถิ่นกำเนิดของกลุ่มโจรสลัดให้ย่อยยับเช่นกัน ทั้งนี้ยังมีรูปแบบความรัก “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ที่ชายมีต่อหญิงอย่างเชื่อมโยงถึงแผ่นดินเกิดอีกรูปแบบให้เห็นในภาพยนตร์เรื่องนี้ นั่นคือ ความรักที่ลุ่มเคี่ยมมิให้ลุ่มกอเหนี่ยวผู้เป็นน้องสาว ซึ่งนางต้องฆ่าตัวตายเพราะแรงบีบคั้นของพวกโจรสลัด ลุ่มเคี่ยมสูญเสียทั้ง “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ในตัวน้องสาวที่รัก และเขายังรู้สึกเหมือน “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ในความเป็นเงินแห่งแผ่นดินเกิดที่ถูกย่ำยีอีกด้วย การทำมหาปินใหญ่ถึง 2 กระบอกให้เมืองลังกาสุกะได้ใช้ทำลายกองทัพเรือกลุ่มโจรสลัดจนพินาศ คือการล้างแค้นที่สูญเสีย “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ของลุ่มเคี่ยมนั่นเอง

ประเด็นการพิเคราะห์ที่อภิปรายมาทั้งหมดข้างต้น จะพบว่าภาพยนตร์ควีนส์ ออฟ ลังกาสุกะ ปืนใหญ่ จอมสลัด ได้สื่อถึงสำนึกรักแผ่นดินเกิดของพวกเราว่ามีความเกี่ยวพันกับ “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ในรูปแบบจิตวิเคราะห์ที่ถูกรักทวงแทนแม่ หรือหรือชายคำนึงถึงเมียรักและน้องสาว การมุ่งปกป้องคนรักดังกล่าวจึงประเด็นซ่อนเร้นอย่างเชื่อมโยงกับการพิทักษ์มาตุภูมิ นับว่าแนวคิดกับกลวิธีทางศิลปะที่สร้างโครงเรื่องกับความสัมพันธ์ของตัวละครดังอภิปรายมา คือสิ่งสำคัญที่เน้นแก่นเรื่องความรัก ความร่วมใจในการพิทักษ์แผ่นดินเกิดได้อย่างมีพลัง

สรุปผลและการอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยนำมาสรุปผลและอภิปรายผลดังนี้

1. แนวคิดเรื่อง “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” (Jouissance) กับความรักชาติ แผ่นดินเกิดที่โยงกับความรักในครอบครัวที่ชนะ

ต่อความรู้สึกรักมาตุภูมินั้น มีนักวิชาการเชื่อว่าชาตินิยมเป็นความรักต่อ “ชน-ชาติ” (ethno-nation) ที่มีคติฝังรากลึกกว่าชนในชาติล้วนกำเนิดจากบรรพบุรุษเดียวกัน และนี่ก็ทำให้เกิดความรู้สึกผูกพันฉันญาติระหว่างคนในชาติ ถึงแม้ว่าในทางชีววิทยาหรือประวัติศาสตร์ อาจจะยังไม่มีผลพิสูจน์ยืนยันอย่างแน่ชัดว่าคนเหล่านั้นในชาติได้สืบเชื้อสายโดยตรงมาจากต้นตระกูลเดียวกันก็ตาม [6]

ความรู้สึกร่วมสายเลือดกันดังที่กล่าวมานี้ เรายังพบว่า เป็นแนวคิดทางด้านรัฐศาสตร์ที่มองประเด็นชาตินิยมด้วยเช่นกัน โดยในแง่ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ มีข้อข้อชี้ให้เห็นเกตถ้อยคำภาษาที่พูดถึงชาติ ซึ่งเรามักพบมิติของอุปลักษณ์ด้านครอบครัวเกี่ยวข้องอยู่ด้วย เช่น มาตุภูมิ บ้านเกิดเมืองนอน ในภาษาไทย หรือ motherland homeland ในภาษาอังกฤษ อนึ่ง ถ้อยคำที่แม้ต่างชาติต่างภาษา กัน แต่ก็มีความร่วมที่สัมพันธ์ถึงความเป็นครอบครัวนี้ ชาตินิยมจึงถูกเชื่อว่าเป็นความรู้สึกตามธรรมชาติ หรือคือสัญชาตญาณอย่างหนึ่งของมนุษย์ทุกชาตินั้นเอง [6]

อนึ่ง มีแนวคิดจิตวิเคราะห์เรื่อง “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” กับสำนึกรักมาตุภูมิ ผลการศึกษาบทบาทของ “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ในทางจิตวิเคราะห์ที่มีการยืนยันว่า กลไกดังกล่าวสามารถทำงานอย่างโยงไปถึงความรู้สึกมาตุภูมิของมนุษย์ โดยคำว่า jouissance เป็นภาษาฝรั่งเศส ถูกแปลเป็นภาษาอังกฤษว่า enjoyment เป็นความรู้สึกนึกคิดในตัวบุคคลที่ซิกมุนด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) ค้นพบและนำเสนอตั้งแต่ปี ค.ศ. 1910 [2] หลังจากนั้นฌาคส์ ลากอง (Jacques Lacan) นักจิตวิเคราะห์ชื่อดังแห่งยุคปัจจุบัน ก็ขยายความวิพากษ์อย่างเชื่อมโยงกับมิติทางสังคม

เบื้องต้นนั้นรากศัพท์ jouissance มีนัยทั้งในแง่ความสุขทางเพศ และความปิติแห่งสิทธิในการได้ครอบครองตามกฎหมายบ้านเมือง “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ทำงานด้วยด้วยแรงขับของจิตไร้สำนึก ความสุขเปี่ยมล้นที่ได้รับจาก “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” จึงไม่ใช่ความต้องการเพียงเพื่อยังชีพ ที่น่าสนใจคือความสุขในมิติของ “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” มีเหตุปัจจัยของ ‘การสูญเสียรวมอยู่ด้วย และนั่นก็เป็นที่มาของความรู้สึกซ่อนเร้นที่ต้องการทำลาย หรือแฝงใต้จิตสำนึกในรูปของ ‘การอยากทำสงคราม’ [2]

ทั้งนี้ ต้นตอของ “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ในตัวมนุษย์ ลากองอธิบายว่า มีจุดกำเนิดจาก ‘การสูญเสีย’ ความสุขเมื่อเข้าสู่โลกของกฎเกณฑ์ภาษา(the Symbolic) ทั้งที่ตอนแบบเพาะทารก ได้สัมผัสกับ ‘ความสุขเปี่ยมล้นอันแท้จริง’ (the Real) ซึ่งภาวะความรู้สึกดังกล่าวนี้จะนำไปตามธรรมชาติ และได้รับการตอบสนองตามสัญชาตญาณ ปรากฏการณ์นี้จึงพอทำความเข้าใจได้ว่า เมื่อเราเติบโตเข้าสู่โลกของกฎเกณฑ์ภาษา จนไม่อาจทำตามสัญชาตญาณความต้องการได้ทุกอย่างเฉกเช่นทารก เราจึงโยยหา “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” [2]

อย่างไรก็ตามแม้เราจะ ‘ถูกพราก’ จาก ‘ความสุขเปี่ยมล้นอันแท้จริง’ แต่ “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ก็ยังส่งอิทธิพลต่อชีวิตเราต่อไป รวมถึงเรายังคงซ่อนเร้นความหวังที่จะพยายามนำมันกลับคืนมา โดยนัยนี้ “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” จึงเป็นตัวทำหน้าที่เก็บงำความปรารถนาในกันบังเอาไว้ รวมถึงลึกๆเราก็อยากต่อสู้ หรือ ‘ทำสงคราม’ เพื่อให้ได้มันมาด้วย แต่ลากองยืนยันว่า “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ที่เราสูญเสียไปในช่วงทารกนั้น แม้จะพยายามหาสิ่งทดแทนขึ้นมาใหม่ ก็ไม่อาจมีความเข้มข้นได้เท่า “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ช่วงแบบเพาะ ภาวะความรู้สึกเหล่านั้นนำมาซึ่งกลไกทางจิตที่เราต่างสร้างจินตนาการว่า การไม่มี “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” อันรุนแรงเข้มข้นเท่าเดิมนั้น เพราะถูก ‘ศัตรู’ ขโมยมันไป และเหตุผลชุดนี้ในเชิงจิตวิทยาทำให้มนุษย์มีความหวังว่าจะได้ ‘กอบกู้’ “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” กลับคืนมาด้วย [9]

อนึ่ง ‘กลไกการแสวงหา’ “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ข้างต้น มีความเห็นทางด้านรัฐศาสตร์จิตวิทยาว่า สามารถเทียบเคียงได้กับความเชื่อเรื่อง ‘ยุคทอง’ โดยมีตรรกะดังนี้ ยุคทองก็คือ original state ที่มนุษย์เราต่างโยยหา ส่วน ‘ความสุขเปี่ยมล้น’ ในช่วงดังกล่าวก็คล้ายกับภาวะ “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ของช่วงแบบเพาะ ขณะเดียวกันการล่มสลายของยุคทองก็เหมือนกับที่ “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” สูญหายไป ที่สำคัญคือทั้งสภาพยุคทองและภาวะ “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ต่างก็มี ‘ศัตรู’ เป็นผู้ทำลายทั้งสิ้น กลไกทางจิตต่อประเด็นเหล่านี้ จึงถูกนำมาผูกโยงกันเพื่อเป็นคำตอบของที่มาในเบื้องลึกของความรู้สึกรักมาตุภูมิหรือรักชาติ [9]

หากนำตรรกะชุดดังกล่าวมาอธิบายสำนึกรักชาติของบ้านเราที่รู้สึกต่อพม่า ก็อาจจะแลเห็นในเบื้องต้นได้ว่า คนไทยถืออยู่ธาเป็นยุคทองที่ให้ความปิติสุขและภาคภูมิใจ แต่ “ความสุข

ใต้จิตไร้สำนึก” ดังกล่าวก็สูญสลายไปเมื่อพม่ายกทัพมาโจมตีเผากรุงศรีอยุธยา พม่าจึงเป็นศัตรูที่ทำลาย “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ของคนไทย และโดยนัยนี้การเคียดแค้นพม่า รวมถึงการรวมใจรักชาติของคนไทยที่พยายามหาทางกอบกู้ “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” กลับคืน ก็คือที่มาของคำอธิบายอย่างสังเขปถึงเรื่องความรู้สึกชาตินิยมที่โยงกับจิตใจในเบื้องลึกนั่นเอง

อนึ่ง การพยายามทำความเข้าใจความรู้สึกนึกคิดที่อยู่เบื้องหลังสำนึกชาตินิยม โดยนำแนวคิดจิตวิเคราะห์เรื่อง “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” มาอธิบายจิตวิทยาหมู่ของคนในชาติ ดังที่ได้แสดงผลการวิเคราะห์ไปแล้วนั้น เราจะพบว่าการอธิบายของนักวิชาการข้างต้นดูเหมือนจะมองข้ามการวิเคราะห์ไปถึงกลไกทางจิตในระดับปัจเจก ลำดับถัดไป ผู้วิจัยจึงขอเสนอที่มาของสำนึกชาตินิยมในความคิดของบุคคล ซึ่งเชื่อมโยงกับรากฐานทางความรู้สึกแห่งสายสัมพันธ์ระหว่างพ่อ แม่ ลูก และ “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ดังนี้

การศึกษาสำนึกรักมาตุภูมิโยงกับจิตวิทยาหมู่ของคนในชาติ เราได้เห็นการอธิบายแนวคิดเรื่อง “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ที่ทหารลัทธิได้ในภาวะก่อนเข้าสู่โลกของกฎเกณฑ์ภาษา แต่นักวิชาการเหล่านั้นก็ดูเหมือนลืมนึกที่จะกล่าวถึงบทบาทของผู้เป็นแม่ ทั้งที่แม่มีความสำคัญมากในกลไกทางจิตของสำนึกหวงแหนแผ่นดินแม่ กล่าวคือ ตั้งแต่แรกเกิดทารกจะรู้สึกผูกพันกับแม่ และยึดโยงตนเองเข้ากับแม่ เพราะแม่เป็นผู้ดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดที่สุด และคอยตอบสนองความต้องการต่างๆของเด็กด้วย โดยเฉพาะการให้ดูดนมเมื่อทารกหิว ในทางจิตวิเคราะห์เชื่อว่าความสัมพันธ์ระหว่างลูกกับแม่นี้แน่นแฟ้น จนทำให้ทารกเข้าใจว่าตนเองและแม่ต่างเติมเต็มซึ่งกันและกัน รวมถึงเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของกันด้วย และนี่ก็คือที่มาของความสุขเปี่ยมล้นในชีวิตที่เด็กได้รับเต็มที่ได้จากผู้เป็นแม่ (jouissance of being)

อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์อันลึกซึ้งระหว่างแม่กับตัวเด็กก็ไม่ได้คงอยู่ตลอดเวลา เนื่องจากบ่อยครั้งที่แม่ต้องทิ้งเขาไปทำธุระอื่น และคำตอบที่เด็กมักจะให้กับตนเองก็คือ พ่อเป็นตัวการที่ทำให้แม่ทิ้งฉันไป พ่อต้องมีอะไรที่ฉันไม่มี ในสายตาเด็กพ่อจึงเป็นสิ่งที่แม่ปรารถนา (Object of mother's desire) ทั้งนี้ในทางจิตวิเคราะห์เรียกสิ่งนี้ที่เด็กจินตนาการว่า “พ่อมิ” และ ‘แม่ปรารถนา’ว่า “Phallus” ซึ่งมีได้หมายถึงสิ่งทุกอย่างตรงตัวเท่านั้น แต่หมายรวมถึง “อำนาจอันดึงดูด” ด้วย

อนึ่งการที่เด็กยอมรับว่าพ่อ หรือคนที่เป็นเสมือนพ่อมีพลังอันดั่งดุดเม่นนั้น เท่ากับว่าในอีกด้านหนึ่งเด็กก็ได้เริ่มเรียนรู้โลกแห่งกฎเกณฑ์ภาษาของสัญลักษณ์ทางสังคมแล้ว (The symbolic) เช่น รู้ว่าพ่อคือผู้ควบคุมความต้องการของเด็ก และควบคุมระเบียบในครอบครัวด้วย โดยนัยนี้ การที่เด็กยอมรับว่าเขาไม่มีอำนาจ ถือเป็น ‘การถูกตัดอน’ (Castration) ซึ่งความรู้สึก และในทางจิตวิเคราะห์ก็อธิบายว่าเด็กเหล่านี้จะผลักดันตัวเองและเปลี่ยนความสนใจไปยึดโยงตนเข้ากับพ่อ โดยหวังว่าวันหนึ่งเขาจะมี ‘พลังอำนาจอันดั่งดุด’ เหมือนกับพ่อ ที่ตอบสนองความปรารถนาของแม่ได้ และเขายังสามารถ ‘กอบกู้’ หรือ ‘นำกลับมาซึ่ง’ ‘ความสุขใต้จิตไร้สำนึก’ ที่เขาเคยสูญเสียไปก่อนหน้านี้ด้วย

การอธิบายแนวคิดเรื่อง ‘ความสุขใต้จิตไร้สำนึก’ อิงกับความสัมพันธ์ในครอบครัวระหว่างพ่อ แม่ ลูกดังกล่าวนี้ ก็เพื่อจะโยงให้เห็นว่าความรู้สึกรักผูกพันกับแม่ คือกลไกทางจิตที่ทำงานอย่างส่งผลถึงการหวนหาแผ่นดินแม่ด้วย ผู้วิจัยขออธิบายโดยเทียบเคียงพลองดังต่อไปนี้ เด็กมีช่วงก่อนรู้จักกฎเกณฑ์ภาษา (Pre-Symbolic) ที่เขาผูกพันลึกซึ้งกับแม่ เรามีมียุคทองซึ่งจินตนาการว่าเป็นช่วงที่เราสุขสมบูรณ์ และรู้สึกแนบแน่นกับแผ่นดินแม่ ทั้งนี้ในขณะที่ ‘ความสุขใต้จิตไร้สำนึก’ ของเด็กถูกขัดขวางโดยพ่อ ‘ความสุขใต้จิตไร้สำนึก’ ของเราและพี่น้องร่วมชาติก็ถูกทำลายหรือขโมยไปโดยศัตรูเช่นกัน เราจึงจินตนาการว่าศัตรูรายนี้จะต้องมีอะไรบางอย่างที่เราไม่มี นั่นคือมันจะต้องมี ‘ความสุขใต้จิตไร้สำนึก’ ที่เราสูญเสียไป คล้ายกับที่เด็กจินตนาการว่าพ่อจะต้องมีอะไรบางอย่างที่ตนเองไม่มี ซึ่งก็คือ ‘พลังอำนาจอันดั่งดุด’ (Phallus) ที่สามารถตอบสนองความปรารถนาของแม่ เราจึงมุ่งเอา ‘ความสุขใต้จิตไร้สำนึก’ ในนามของการ ‘กอบกู้’ แผ่นดินแม่ตามสำนึกชาตินิยมนั่นเอง

แนวคิด ‘ความสุขใต้จิตไร้สำนึก’ กับสำนึกรักบ้านเมืองและมาตุภูมิ ที่มีนัยความสัมพันธ์ระหว่าง ‘ความเป็นแม่’ โดยซ่อนความรู้สึกถึง ‘ความเป็นเมีย’ กับผู้เป็นผัว และลูกดังอภิปรายมานี้ ถือเป็นกลไกความเชื่อมโยงที่น่าสนใจ โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาแล้วพบว่า ภาพยนตร์ควีนส์ ออฟ ลังกาสุกะ-ปินใหญ่ จอมสลัดในขอบเขตการวิจัย มีประเด็นดังกล่าวเป็นหลักจึงขอเสนอการศึกษาวิเคราะห์แยกเป็นหัวข้อดังนี้

2. แม่ เมีย ทวีลักษณะ ‘ความสุขใต้จิตไร้สำนึก’ ที่ขาด

หายในภาพยนตร์ควีนส์ ออฟ ลังกาสุกะ-ปินใหญ่ จอมสลัด

ภาพยนตร์เรื่องควีนส์ ออฟ ลังกาสุกะ-ปินใหญ่จอมสลัด มีแก่นเรื่องที่เน้นความหวงแหนมาตุภูมิ การมุ่งปกป้องราชธานี ลังกาสุกะอย่างสุดความสามารถ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กล่าวไปแล้วว่าที่ผ่านมาได้มีการศึกษาในแง่จิตวิทยาวิภาษศาสตร์ โดยเฉพาะเรื่องสำนึกรักมาตุภูมิของคนเรา ที่ดูจะมีความเชื่อมโยงกับความหวงแหน ‘ความสุขใต้จิตไร้สำนึก’ ที่ขาดหายไปจากแม่ ตามช่วงวัยพัฒนาการที่ต้องเข้าสู่ระบบสัญลักษณ์กฎเกณฑ์ของสังคม แนวคิดข้างต้นผู้วิจัยเห็นว่ามีความเกี่ยวพันอย่างมากกับโครงสร้างและองค์ประกอบของภาพยนตร์เรื่องควีนส์ ออฟ ลังกาสุกะ-ปินใหญ่ จอมสลัด ทั้งนี้ไม่ว่าจะตั้งใจ หรือรู้ตัวหรือไม่ก็ตาม ผู้เขียนบทภาพยนตร์คือวินทร์ เลียววาริณ ได้สร้างระบบความสัมพันธ์ของตัวละครสำคัญในเรื่องอย่างมีนัยสำคัญที่เป็นไปในลักษณะความเชื่อมโยงแบบทวีลักษณะระหว่าง ‘ลักษณะความเป็นแม่’/ ‘ลักษณะความเป็นเมีย’ กับ ‘ลักษณะความเป็นลูก’/ ‘ลักษณะความเป็นผัว’ ดังนี้

ความสัมพันธ์คู่แรก คือรายายเฝ้า ผู้มีสถานะและ ‘ลักษณะความเป็นแม่’ ทั้งในบทบาท ‘แม่เมือง’ ของราชอาณาจักรลังกาสุกะ ขณะเดียวกันแม้รายายเฝ้าจะเป็นพี่สาวขององค์หญิงปิรุ และองค์หญิงอูง แต่ด้วยเหตุที่เสด็จพ่อของพวกนางถูกปลงพระชนม์และยังขาดแม่อีกด้วย น้องสาวทั้งสองคือองค์หญิงปิรุ และองค์หญิงอูงจึงรักรายายเฝ้าเสมือนแม่ และองค์หญิงทั้งสองยังมุ่งปกป้องรายายเฝ้าในฐานะแม่เมืองแห่งอาณาจักรลังกาสุกะอีกด้วย เมื่อพิจารณาถึงรายายเฝ้า ก็จะเห็นว่านางเองก็ห่วงใยและรักน้องสาวทั้งสองเสมือนลูก ยิ่งขาดไร้พ่อแม่และยังมีศัตรูรอบด้านมุ่งชิงราชบัลลังก์ รายายเฝ้าก็ยังปกป้องน้องสาวทั้งสองเสมือนแม่ปกป้องลูกไม่ให้ได้รับอันตราย ดังตอนเปิดเรื่องที่อยู่ในระหว่างอาณาจักรต่างๆกำลังถวายเป็นเครื่องราชบรรณาการ แล้วมีการลอบทำร้ายด้วยฝีมือของกลุ่มโจรอีกาดำ คำพูดแรกที่รายายเฝ้าสั่งการก็คือ “ปกป้ององค์หญิงทั้งสอง” นี่ชี้ถึงความห่วงใยที่รายายเฝ้านึกถึงเป็นประการแรกว่าต้องปกป้องน้องสาวทั้งสองให้ปลอดภัย นางทำเสมือนแม่ที่นึกถึงลูกก่อนเสมอ

ความสัมพันธ์คู่ที่สองคือ ทหารเอกยะรังที่หลงรักองค์หญิงปิรุ เขาแสดง ‘ความรักในแบบที่อัศวินรักเกตุพูนเจ้าหญิง’ ทหารเอกยะรังยอมสละชีวิตของตนเองได้เพื่อปกป้ององค์หญิงปิรุให้ปลอดภัย นอกจากนี้ทหารเอกยะรังยังอาสาไปที่เกาะ

ของโจรสลัดเพื่อช่วยองค์หญิงบิรูที่ถูกขังไว้

ความสัมพันธ์คู่ที่สามคือ ปารีตัวเอกชายที่รักบินตงเมียชาวเลตะ ซึ่งเสียชีวิตเพราะถูกกลุ่มโจรสลัดข่มขืนแล้วฆ่าโยนลงทะเล ปารีมีแผลฝังใจกับการสูญเสียครั้งนี้ เขามุ่งแก้แค้นให้เมียรักอย่างไม่ลดละ ขณะเดียวกันเมื่อปารีพบองค์หญิงอู และช่วยชีวิตนางไว้จากกลุ่มโจรสลัดที่คิดย่ำยี โดยเขาไม่รู้ว่าอูเป็นองค์หญิงลังกาสุกะ ปารีก็หลงรักนางและปกป้องนางด้วยชีวิตทดแทนที่เขาเคยเสียเมียรักในสถานการณ์แบบเดียวกัน

ประเด็นที่พึงพิเคราะห์คือ ความโดดเด่นที่เห็นชัดว่าตัวละครหญิงสำคัญในเรื่อง มีสถานะและลักษณะในแบบความเป็นแม่ และความเป็นเมีย อันเป็นที่หวงแหน รักใคร่ และมุ่งปกป้องไม่ให้ศัตรูมาทำอันตรายหรือขังขังไป

ทั้งนี้สิ่งล่อชวนเน้นว่าการพิทักษ์ตัวละครหญิงสำคัญในเรื่องนั้น ก็ยังเชื่อมโยงกับการพิทักษ์ “ความสุขได้จิตใจสำนึก” ของคู่สัมพันธ์กับตัวละครดังกล่าวด้วย ดังที่ องค์หญิงบิรูกับองค์หญิงอูต่างก็รักและหวงแหนรายายิเจา ปกป้องรายายิเจาที่เป็นเสมือนแม่และแม่ของแผ่นดินลังกาสุกะ ไม่ให้ข้าศึกมาทำร้าย นี่ถือเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ที่ศาสตร์ทางจิตวิเคราะห์อธิบายว่าเป็นเสมือนการที่ลูกสาวรักแม่ หวงแหนแม่ ไม่ให้ผู้อื่น (ข้าศึก ศัตรู) มาขังขังแม่ไปจากพวกเธอ โดยนัยนี้ แม่ (รายายิเจา) ก็คือ “ความสุขได้จิตใจสำนึก” ของลูกสาว (องค์หญิงบิรูและองค์หญิงอู) ที่พวกเธอทั้งสองร่วมกันพิทักษ์ รักษาแม่ไว้ไม่ให้ผู้อื่น (ข้าศึก ศัตรู) ทำร้ายหรือขังขังไป

นัยรูปแบบความสัมพันธ์ข้างต้นปรากฏในตอนทรายายิเจาถูกอำมาตย์กบฏ จับนางเป็นตัวประกัน ใช้ปืนจ่อ ชูให้รายายิเจาสั่งหยุดยิงปืนใหญ่ใส่กลุ่มโจรสลัด ขณะนั้นองค์หญิงบิรูมุ่งช่วยชีวิตรายายิเจาโดยใช้อาวุธเข้าสู้ แต่ก็ไม่สำเร็จ องค์หญิงบิรูยังพร่ำบอกอำมาตย์กบฏว่า “อย่าทำร้ายรายายิเจา” “ปล่อยรายายิเจา ข้า [องค์หญิงบิรู] ยอมทุกอย่าง” การแสดงออกและคำพูดขององค์หญิงบิรูเห็นชัดว่าเป็นการมุ่งปกป้องรายายิเจาที่นางรักเสมือนแม่ องค์หญิงบิรูยอมเอาชีวิตเข้าแลกให้รายายิเจาปลอดภัย แต่ขณะเดียวกันนางก็ไม่ยอมให้ข้าศึกทำร้ายรายายิเจาที่เป็นเสมือน “ความสุขได้จิตใจสำนึก” ในฐานะแม่ของนาง

การปกป้อง “ความสุขได้จิตใจสำนึก” ในตัวแม่ ที่ลูกสาวพยายามต่อสู้กับศัตรู เรายังเห็นชัดในกรณีขององค์หญิงอูเมื่อสติจมาแล้วพบว่ารายายิเจาอยู่ในอันตราย ถูกอำมาตย์กบฏเอาปืนจ่อ

จะสังหาร องค์หญิงอูก็ยิงธนูไปต่ออำมาตย์เพื่อช่วยรายายิเจาให้ปลอดภัย การกระทำขององค์หญิงอูเป็นเสมือนการสวมบทบาทลูกชายที่ช่วยแม่ อันเป็น “ความสุขได้จิตใจสำนึก” ของเขา ผู้ยิงธนูในทางจิตวิเคราะห์ถือว่าเป็นภาพแทนการกระทำของผู้ชายที่ต่อสู้กับศัตรู [7] นอกจากนี้ การแสดงออกในเหตุการณ์ดังกล่าวขององค์หญิงอู ยังชี้ถึงระดับความเข้มข้นที่นางหวงและห่วงใยรายายิเจา ทั้งในฐานะที่เป็นเสมือนแม่ของนาง และแม่ของราชอาณาจักรลังกาสุกะ องค์หญิงอูจึงมุ่งปลิดชีวิตศัตรูผู้ทำร้ายรายายิเจาอย่างไม่ลังเล และไม่นำสิ่งถึงความปลอดภัยของตนเพียงเพื่อให้รายายิเจามีชีวิตอยู่ต่อไป

ทั้งนี้เมื่อหันไปพิเคราะห์ ความสัมพันธ์ในรูปแบบการหวงแหน “ความสุขได้จิตใจสำนึก” ในลักษณะ “ความรักในแบบที่อัคริกรเจ้าหญิง” เราจักพบว่า ทหารเอกยะรังมีความรักหวงแหน และมุ่งพิทักษ์ปกป้ององค์หญิงบิรูอย่างถวายชีวิต ทหารเอกยะรังบอกพ่อย่างภาคภูมิใจว่า เขาพยายามสุดความสามารถเพื่อจะได้เป็นทหารขุนพลชั้นใน ที่เคยปกป้องพิทักษ์รายายิเจากับองค์หญิงทั้งสอง เมื่อพิจารณาตามท้องเรื่องจะเห็นชัดว่าทหารเอกยะรังมุ่งปกป้องที่องค์หญิงบิรู มีหลายครั้งที่เขายอมเอาชีวิตเข้าแลกเพื่อให้องค์หญิงบิรูปลอดภัย ทหารเอกยะรังสู้ถวายชีวิตเขาไม่ยอมให้ข้าศึกทำร้ายองค์หญิงบิรู

ประเด็นความรัก ความหวงแหนขององค์หญิงบิรูของทหารเอกยะรังที่กล่าวข้างต้นนี้ ปรากฏชัดตั้งแต่ตอนเปิดเรื่องที่เขาต่อสู้กับอิกาดำ ซึ่งปลอมเข้ามาลอบปลงพระชนม์รายายิเจา แต่เมื่อพลาด อิกาดำก็มุ่งสังหารองค์หญิงบิรู ทหารเอกยะรังเอาชีวิตเข้าแลก เขายอมเอาตัวเข้ารับพิษแทนองค์หญิงบิรู จนใบหน้าตนเองเสียโฉมและเกือบตาบอด ครั้งต่อมาทหารเอกยะรังก็อาสาเป็นผู้ระวังภัยให้องค์หญิงบิรูเมื่อนางไปเกาะเลตะเพื่อตามลิ้มเคี้ยวมาทำปืนใหญ่ให้ลังกาสุกะ นอกจากนี้ทหารเอกยะรังยังตามไปช่วยชีวิตองค์หญิงบิรู ซึ่งตัวนางจากเกาะอิกาดำได้สำเร็จ โดยเอาชีวิตเข้าแลกและบาดเจ็บสาหัสเมื่อถูกอิกาดำแทง แผลลึกใกล้หัวใจ ทั้งนี้ในตอนท้ายเรื่อง ผู้เขียนบทก็ได้ชี้บทสรุปว่าทหารเอกยะรังสามารถเก็บรักษาความรักในรูปแบบ “ความสุขได้จิตใจสำนึก” ที่เขาเฝ้าหวงแหน ปกป้ององค์หญิงบิรู จนนางได้ขึ้นครองราชอาณาจักรลังกาสุกะเป็นรายายิเจาต่อไป

อนึ่ง มีประเด็นทางจิตวิเคราะห์ชี้ว่า การรักและมุ่งเก็บ “ความสุขได้จิตใจสำนึก” ไว้ นั้น ยังอยู่ในรูปแบบที่ลูกชายรักและ

หวนหวนเมื่อยังมาก แต่เมื่อได้เรียนรู้ว่าแม่เป็นภรรยาของพ่อ และเมื่อเติบโตเข้าสู่ช่วงพัฒนาการตามขั้นสัญลักษณ์ภฏเกณฑ์ทางสังคม ลูกชายจึงแปรเปลี่ยนความรักหวนหวนแม่ แต่ไม่สามารถรักใคร่ครอบครองได้ มาเป็น “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” สูการมีภรรยาแทนที่ นับเป็นกลไกการทดแทน “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ที่ไม่อาจแสดงความรักแบบเปิดเผยแก่สังคมได้ รูปแบบความรักและความหวนหวน “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ข้างต้น เป็นไปในทำนองการแสดงออกของทหารเอกยะรัง ที่มุ่งเป็นขุนพลจนสามารถอยู่เคียงข้าง คอยปกป้องและหวนหวนองค์หญิงปิรุไม่ให้อำนาจของชิงทำร้าย ขณะเดียวกันทหารเอกยะรังก็แอบรักองค์หญิงปิรุ เขาไม่อาจเผยความรู้สึกนี้ได้ เพราะสังคมเกณฑ์คอยควบคุมพฤติกรรมและกำกับสถานะทางสังคมเอาไว้ ความรัก ความหวนหวน การคอยปกป้ององค์หญิงปิรุอันเป็น “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ของทหารเอกยะรังจึงเป็นรูปแบบคล้ายคลึงกับลูกชายที่ได้แปรเปลี่ยนความรัก ความหวนหวนมาที่ “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ของภรรยาเป็นเป้าหมาย เพียงแต่ว่าในฐานะของทหารเอกยะรัง เขาไม่สามารถได้องค์หญิงปิรุมาเป็นภรรยาและครอบครองเอาไว้ได้ เพราะเงื่อนไขภฏเกณฑ์ทางสังคม ทหารเอกยะรังจึงเก็บงำซ่อนเร้นความรักนี้ไว้ในใจ และเฝ้าคอยปกป้องหวนหวน “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ที่อยู่ในตัวองค์หญิงปิรุ

ทั้งนี้ มีคู่ความสัมพันธ์ในรูปแบบที่มุ่งพิทักษ์ “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ในตัวภรรยาอีกลักษณะหนึ่ง คือ ปารีตัวเอกชายที่หลังจากเมียรักของเขาถูกโจรสลัดข่มขืนแล้วฆ่า ปารีมุ่งล้างแค้นให้บิณฑังเมียสาว ที่เพิ่งอยู่กินกันได้ไม่นาน ระดับความรุนแรงเมื่อสูญเสีย “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ในตัวเมียรัก น่าจะมาจากเหตุผลที่ปารีเป็นเด็กกำพร้า เขาใกล้ชิดและรักใคร่บิณฑังตั้งแต่วัยเด็ก บิณฑังจึงเป็น “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ที่อยู่ในหลายสถานะสำหรับปารี กล่าวคือ บิณฑังเป็นทั้งเพื่อนรักเพื่อนสนิทเพียงคนเดียว และบิณฑังยังเป็นเมียรัก ประเด็นสำคัญคือความรักทั้งหมดของปารี เขาทุ่มเทและรวมศูนย์อยู่ในตัวบิณฑังเพียงผู้เดียว นี่จึงเป็นคำอธิบายว่า เมื่อบิณฑังเมียรักของเขาตายไป โดยเฉพาะเมื่อถูกข่มขืน ซึ่งเป็นการย่ำยีและทำร้ายร่างกายกับจิตใจอย่างสุดโหดร้าย ปารีจึงโกรธแค้นโจรสลัดในระดับสูงสุด

อนึ่งการมุ่งพิฆาตดุหล่า ทั้งที่ก่อนหน้าในวัยเยาว์ ปารีแทบไม่ใส่ใจ แต่หลังจากบิณฑังเมียรัก อันเป็น “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” เดียวในชีวิตของเขาถูกทำลายไป ปารีจึงมุ่งพิฆาตดุหล่า

เพื่อแก้แค้นโจรสลัดที่ทำลาย “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ของเขา ทั้งนี้มีอีกประเด็นที่พึงพิเคราะห์ว่าหลังสูญเสียเมียรัก ปารีได้พบ “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ใหม่ที่เขาเริ่มใช้ชีวิตช่วงหนึ่งกับองค์หญิงอู๋ ได้ร่วมเป็นร่วมตาย ร่วมช่วยเหลือดูแลซึ่งกันและกัน เมื่อปารีไปแก้แค้นโจรสลัดที่เกาะอีกาดำ แล้วไม่สำเร็จ แต่กลับพบองค์หญิงอู๋ถูกเจ้าชายราโวพยายามจะย่ำยี ปารีช่วยองค์หญิงแล้วพานางกระโดดลงน้ำ เขามุ่งพิฆาตให้อากาศนางในน้ำ ขณะที่องค์หญิงอู๋หนีขบถเจ็บบั๊ว ทั้งคู่พิทักษ์ชีวิตที่เกาะกระเบน การช่วยเยียวยาบาดแผลที่ขาซึ่งปารีดูแลองค์หญิงอู๋ ส่วนองค์หญิงก็ช่วยเยียวยาจิตใจให้ปารีคลายความเศร้าหมอง ทั้งคู่จึงรักกัน

อย่างไรก็ดี มีข้อพึงสังเกตว่าขณะผิวกิชาตดุหล่า ปารีได้เผยจิตใต้สำนึกที่ปรารถนาเชิงกามารมณ์กับองค์หญิงอู๋ พฤติกรรมข้อนี้คือรูปแบบหนึ่งของ “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ในเชิงรักใคร่ตามแง่มุมจิตวิเคราะห์ที่สามมีปฏิบัติกับภรรยา ฉากดังกล่าวถือเป็นตัวบ่งชี้ว่าปารีมี “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ต่อสตรีถึง 2 คนที่เขารักใคร่เชิงกามารมณ์ ความมุ่งมั่นที่จะปกป้องและแก้แค้นให้ภรรยาทั้งสอง ซึ่งถูกโจรสลัดทำร้ายย่ำยีแสดงออกผ่านการมุ่งพิฆาตดุหล่าจนก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว โดยปารีหมายจะใช้วิชานี้ถล่มกองโจรสลัด ทั้งนี้ความสำเร็จเมื่อปารีย้อนกลับไปบุกเกาะอีกาดำ แล้วฆ่าโจรสลัดเป็นจำนวนมาก นับบอกระดับขั้นความหวนหวน “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ของปารี เมื่อถูกโจรสลัดทำลายความสุขของเขาไป ยิ่งเมื่อเราเห็นฉากที่ปารีฆ่าโจรสลัดผู้ข่มขืนบิณฑัง ให้มันได้ทราบมาอย่างเต็มที่ของเขาเคยประสบ ฉากนี้ยังชี้ถึงความเข้มข้นในจิตใจปารีว่าเขารักและหวนหวน “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ของเขาอย่างยิ่ง เพราะ “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ในตัวแทนของบิณฑังคือความสุขเดียวและความสุขแรกในชีวิตที่เขาได้รับจากอิสตรีที่เป็นรูปแบบอันยากจะอธิบาย ก้ำกึ่งกับความเป็นเพื่อนหญิง แต่ก็ยังเป็นเมียรัก และคอยให้ความอบอุ่นใจเหมือนสัมผัสจากแม่เช่นกัน

“ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ที่ได้เห็นจากภาพยนตร์ ควินส์ออฟ ลังกาสุกะ-ปิ่นใหญ่ จอมสลัด มีนัยสำคัญที่ได้บ่งบอกเพียงคู่ความรักหลักชนิดใน ‘ความเป็นแม่/เมีย’ กับ ความเป็นลูก/ผัว’ แต่ “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ที่แฝงเร้นในภาพยนตร์เรื่องนี้ยังผูกโยงให้เห็นปมใจในมนุษย์ที่ขาดรัก เช่นที่องค์หญิงทั้งสองขาดพ่อแม่ จึงทดแทนมุ่งความรักไปที่รายาธิเจ้า ความรักความหวนหวนที่องค์หญิงทั้งสองแสดงต่อรายาธิเจ้าจึงมากกว่าที่สาว

แต่รายายิเจาเป็นเสมือนแม่กับแม่ของแผ่นดินที่พวกนางต้องปกป้องด้วยชีวิต ขณะที่ “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ของทหารเอกยะรังซึ่งหมายถึงไว้ที่องค์หญิงปิรุ ก็ต้องซ่อนเร้นเพราะข้อกำหนดในกฎเกณฑ์สังคม อย่างไรก็ดี ยิ่งทหารเอกยะรังเก็บงำความรู้สึกรักใคร่มากเท่าใด การปกป้ององค์หญิงปิรุอย่างถวายชีวิตก็ยิ่งซึ้งความรักภักดีทั้งในฐานะผู้แอบรัก และทหารเอกที่ปกป้ององค์หญิงของแผ่นดิน

ส่วนตัวเอกชายอย่างปรี “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ที่ยึดมั่นตั้งเป็นรักแรกแห่งแรงใจของชีวิตนั้น ก็เพราะปมการเป็นกำพร้าตั้งแต่เด็ก บินตั้งจึงเป็นทั้งความผูกพัน ความรัก ความอบอุ่นในรูปแบบความสัมพันธ์อันก้ำกึ่งทั้งเพื่อนคนสนิท เมียรักและแม่ที่คอยดูแลใส่ใจเสมอมา ความเข้มข้นของระดับความหวงเหวน “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ของปรีเห็นชัดเมื่อสื่อผ่านการมุ่งล้างแค้นโจรสลัดที่ข่มขืนเมียของเขา และยิ่งปรีพบองค์หญิงองค์กลางถูกย่ำยี ความโหดร้ายที่ประสบซ้ำกับคนรักใหม่ ก็เป็นเหตุให้ยิ่งเห็นระดับการมุ่งพิทักษ์ “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ของปรี อย่างไรก็ดี ความรักความหวงเหวน และการมุ่งปกป้อง “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ที่ซ่อนเร้นในภาพยนตร์เรื่องนี้ ต่างก็ถูกผู้ร้อยเป็นความเชื่อมโยงสู่แก่นเรื่องที่เน้นความรัก ความหวงเหวน การมุ่งปกป้องชาติและแผ่นดินลังกาสุกะ ดังจะอธิบายในประเด็นการวิเคราะห์ต่อไป

3. “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ในรูปลักษณะแม่ เมีย กับการมุ่งพิทักษ์เมืองที่พักพิงและแผ่นดินเกิด

ความหมายของ “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ดังที่ได้วิเคราะห์ไว้ มีข้อบ่งชี้ของนักวิชาการระบุว่า “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ของบุคคลในรูปแบบความรักความหวงเหวนต่อแม่และเมียนั้น ล้วนมีความเชื่อมโยงกับการมุ่งพิทักษ์เมืองที่พักพิงและแผ่นดินเกิด อาจกล่าวอีกอย่างหนึ่งได้ว่า “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ของคนเราที่อยู่ในรูปแบบความรักความหวงเหวนแม่หรือเมีย ต่างมีความเกี่ยวพันกับระดับจิตใจของผู้เป็นเสมือนลูกหรือพ่อ ที่มุ่งปกป้องรักษาเมืองที่พักพิง ชาติ หรือแผ่นดินเกิด

นัยข้างต้นปรากฏให้เห็นในภาพยนตร์ควีน ออฟ ลังกาสูกะ-ป็นใหญ่จอมสลัด ดังที่พบว่า องค์หญิงปิรุกับองูต่างก็รักและหวงเหวนรายายิเจาเสมือนเป็นแม่พวกนาง ความผูกพันที่องค์หญิงทั้งสองมีต่อรายายิเจานั้น ความรู้สึกนี้ยังโยงกับจิตใจที่พวกนางมุ่งปกป้องราชธานีและแผ่นดินลังกาสุกะไปพร้อมกัน โดย

นัยนี้ ความเป็นแม่ในรูปแบบ “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ซึ่งอยู่ในตัวรายายิเจา จึงสร้างความรู้สึกให้องค์หญิงปิรุกับองู มุ่งรักษา “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ที่เป็ความหวงเหวนอาณาจักรลังกาสุกะด้วย ดังตอนท้ายเรื่องที่พวกนางปกป้องชีวิตรายายิเจาพยายามช่วยกันไม่ให้อำมาตย์กับพลพรรคพระชนม์ได้สำเร็จ การรักษาวิตรายายิเจาไว้ ก็เทียบได้กับการพิทักษ์ลังกาสุกะ อันเป็น “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ในรูปแบบบ้านเมืองของพวกนาง นอกจากนี้เรายังเห็นในฉากที่องค์หญิงปิรุพยายามต่อสู้กับอำมาตย์กับพล ส่วนองค์หญิงองูก็ยิ่งจะลงท้ายว่าอำมาตย์ผู้นั้นเช่นกัน การแสดงออกขององค์หญิงทั้งสองคือการพยายามกำจัดทั้งผู้ที่จะทำร้าย “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ในรูปลักษณะแม่ของพวกนาง (รายายิเจา) และผู้ที่จะทำลายราชบัลลังก์ลังกาสุกะ

ความมุ่งมั่นขององค์หญิงทั้งสองที่จะปกป้องราชธานีลังกาสุกะ ยังพบในฉากที่องค์หญิงปิรุตัดสินใจไปหาล้อมเคี้ยวที่เกาะเลอะ เพื่อขอร้องให้เขาทำป็นใหญ่ปกป้องอาณาจักรลังกาสุกะ เมื่อพิจารณาอีกแง่หนึ่งการพยายามพิทักษ์แผ่นดินลังกาสุกะไว้ ก็คือการพยายามรักษาวิตรายายิเจาในฐานะแม่เมืองให้ปลอดภัยเช่นกัน “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ในรูปลักษณะความเป็นแม่กับความเป็นบ้านเกิดเมืองนอน จึงเป็นเสมือนสิ่งเดียวกันที่องค์หญิงปิรุรักและหวงเหวนไว้อย่างถึงที่สุด ขณะเดียวกันองค์หญิงองูที่เอยกับรายายิเจาอย่างมุ่งมั่นในตอนท้ายเรื่องว่า “พร้อมที่จะอภิเษกกับเจ้าชายปาหังเพื่อลังกาสุกะ” คำพูดของนางที่ในส่วนลึกซึ้งกับความรักอันมีใจให้ปรี นี่ชี้ถึงสิ่งสำคัญยิ่งกว่าที่องค์หญิงองูคำนึงเป็นหลัก นั่นคือการพยายามเก็บรักษาความรักต่อรายายิเจาผู้เป็นเสมือนแม่ และต้องพิทักษ์รักษาแผ่นดินกับราชบัลลังก์ลังกาสุกะเอาไว้ด้วย การปกป้องผู้เป็นเสมือนแม่และบ้านเมืองนับเป็น “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ขององค์หญิงองูที่นางเห็นว่าสำคัญและควรคำนึงถึงมากกว่าความรู้สึกส่วนตัวต่อชายคนรักอย่างปรี

นอกเหนือจากรูปแบบความรัก ความหวงเหวนในลักษณะลูกสาวที่เชื่อมโยง “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ในตัวแม่ สู่การพยายามรักษาปกป้องบ้านเกิดเมืองนอนไม่ให้ศัตรูมาชิงชิงไปอย่างที่องค์หญิงปิรุและองูแสดงออกมานั้น ภาพยนตร์ควีนส์ออฟ ลังกาสูกะ-ป็นใหญ่ จอมสลัดยังแฝงการเสนอรูปแบบความรักที่ชายเชื่อมโยง “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ในตัวหญิงคนรักผู้เป็นเสมือนเมีย กับการได้ปกป้องเมืองที่พักพิงกับแผ่นดินถิ่นเกิด

ไปพร้อมกัน กรณีดังกล่าวนี้เห็นชัดในพฤติกรรมของทหารเอก
ยะรัง ที่หลงรักองค์หญิงปิรุ กล่าวได้ว่าทุกครั้งที่ทหารเอกยะรัง
พยายามปกป้ององค์หญิงปิรุจากโจรสลัด นั่นก็คล้ายกับการได้
รักษาความมั่นคงของราชบัลลังก์ลังกาสุกะ เพราะองค์หญิงปิรุ
คือราชองค์ต่อไปซึ่งได้รับการแต่งตั้งไว้แล้ว การมุ่งพิทักษ์ลังกา
สุกะที่ทหารเอกยะรังกระทำอย่างเชื่อมโยงกับความหวงแหนรัก
ใคร่องค์หญิงปิรุนั้น หากที่เห็นชัดเจนนอกก็คือ การถวายชีวิตเป็น
แม่ทัพ บัญชาการรบในศึกที่ปะทะกับกลุ่มกองโจรสลัด ซึ่งล่อง
ทัพเรือมาประชิดแผ่นดินลังกาสุกะ เมื่อพิจารณาในแง่ การเป็น
แม่ทัพของทหารเอกยะรัง ก็คือการทำหน้าที่ปกป้องราชธานีลังกา
สุกะ อันเป็น “ความสุขใจได้ใจไร้สำนึก” ที่เชื่อมโยงกับการได้พิทักษ์
คนรักอย่างองค์หญิงปิรุให้ปลอดภัยจากข้าศึก

ทั้งนี้การเชื่อมโยงอุปนิสัยความเป็นหญิงกับผืนแผ่นดิน
ที่พักพิง นับเป็นแนวคิดทางจิตวิเคราะห์ที่มีข้อบ่งชี้มาก่อน
แล้ว ดังพบเห็นในคำเรียกเช่น แผ่นดินเกิด มาตุภูมิ บ้านเกิด
เมืองนอน เป็นต้น แนวคิดข้างต้นได้เชื่อมโยงประเด็น “ความ
สุขใจได้ใจไร้สำนึก” ในตัวสตรีว่าเกี่ยวข้องกับความรักความ
หวงแหนแผ่นดินถิ่นเกิดในเวลาต่อมา หากพิจารณาในแง่การ
ทำสงครามแย่งชิงดินแดน ก็ย่อมมีความเกี่ยวข้องกับการยั่วยุ
สตรีในชาตินั้นด้วย (ชุดิมา ประภาศวุฒิสรา, 2554 : 118-119)
นี่นับเป็นการพยายามทำลาย “ความสุขใจได้ใจไร้สำนึก” ของความ
รักความหวงแหนแผ่นดินเกิดพร้อมกับได้ยั่วยุสตรีอันเป็นคนใน
ชาตินั้นด้วย

แนวคิดข้างต้นมีปรากฏในภาพยนตร์ควีนส์ ออฟ ลังกา
สุกะ-ปิ่นใหญ่จอมสลัด ดังตอนที่กลุ่มโจรสลัดบุกจะยึดเกาะของ
ชาวเลอะ พวกโจรก็ข่มขืนและฆ่าผู้หญิงในเกาะจนหมด หาก
พิจารณาในแง่ชีวภาพ การกำจัดสตรีในแผ่นดินที่จะยึดครอง ก็
คือการกำจัดหนทางไม่ให้มีลูกหลานของชาตินั้น กำเนิดขึ้นมา
ชำระแผ่นดินชำระอีก

อนึ่ง การได้ยั่วยุข่มขืนสตรีในชาติที่จะยึดครอง ก็ถือเป็น
วิธียั่วยุทำลายจิตใจคนในชาติให้เสียขวัญ ดังที่กลุ่มโจรสลัดพูด
ขณะหรือจะยกพลไปทำลายลังกาสุกะ หัวหน้าโจรกลุ่มมากาซา
พูดว่า “ข้าศึกถึงหญิงงามแห่งลังกาสุกะเต็มทนแล้ว จะได้ถล่มให้
ราบเสียที” สลัดชวาก็กล่าวว่า “ถึงพวกข้าจะมีกำลังน้อย แต่ก็
สามารถทำให้ย่อยยับได้เช่นกัน” พิจารณาในแง่ สตรี ผืน
แผ่นดิน และความเป็นชาติ มีนัยเชื่อมโยงกัน การกระทำยั่วยุ

อย่างหนึ่ง เกี่ยวพันกับการทำลายอีกอย่าง สืบต่อเป็นทอดๆ

ทั้งนี้เมื่อหันไปพิจารณาประเด็นที่เกี่ยวข้องกันจะพบว่า
เพราะต้นเหตุข้างต้นนี้เองที่กระตุ้นให้ตัวเอกชายอย่างปรีแอ้น
เคื่องกลุ่มโจรสลัดอย่างที่สุด เขาเจ็บปวดเป็นแผลฝังใจที่เมื่อยรัก
ซึ่งเป็น “ความสุขใจได้ใจไร้สำนึก” เดียวของชีวิต ต้องถูกย้ายอย่าง
ทารุณ พร้อมกับที่แผ่นดินเกิดอย่างเกาะเลอะก็ถูกทำลายด้วย
น้ำมือของโจรสลัด การชำระแผ่นดินที่ปรีแอ้นบุกเกาะอีกาดำของกลุ่ม
โจรสลัด พร้อมกับที่ทหารเอกยะรังก็แอบบุกไปช่วยองค์หญิงปิรุ
ซึ่งเจ้าชายราโวพยายามยั่วยุ ทั้งปรีแอ้นและทหารเอกยะรังนอกจาก
ฆ่าโจรสลัดไปเป็นจำนวนมาก ทั้งคู่ยังหมายทำลายเกาะอีกาดำให้
สิ้นซาก แผนการถล่มเกาะอีกาดำ ทหารเอกยะรังกล่าวว่า “เกาะ
นี้เป็นแผ่นดินเล็ก เกาะอีกาดำมีทางเข้าเพียงทางเดียว เป็นซอก
หลบ มองจากภายนอกไม่เห็น ...เราน่าจะใช้ประโยชน์จากการมี
ทางเข้าออกเพียงทางเดียวนี้แหละ ถล่มเกาะของมันเป็นเลย ไม่ให้
มันมีแผ่นดินอยู่”

ประเด็นที่น่าสังเกตคือ คำอธิบายรูปลักษณะถึงเกาะอีกา
ดำได้แฝงเร้นว่ามีสัญญาณในลักษณะแบบนี้ การแสดงภูมิทัศน์
แบบมีเพศนี้ (Gendering landscape) ปรากฏในแนวคิดการ
บุกยึดดินแดน การล่าอาณานิคม การสำรวจดินแดนใหม่ ดังมี
คำเรียกภูมิทัศน์ที่พบเห็นในสายตาของผู้จะบุกยึดดินแดนนั้น
เช่น ดินแดนบริสุทธิ์ที่สำรวจพบ ถูกเรียกว่า virgin land หรือ
ภูเขาที่พบเห็นก็ตั้งชื่อว่าถันพระนางชีบา (Sheba's breasts)
เป็นต้น [5]

อนึ่งสำหรับความคิดและพฤติกรรมของตัวละครอย่าง
ทหารเอกยะรังและปรีแอ้น ที่ต่างก็มุ่งทำลายเกาะอีกาดำ ตัวละคร
ชายทั้งสองต่างมีเหตุผลคล้ายกัน ประการแรก การทำลายแผ่น
ดินที่พักพิงของพวกโจรสลัด คือการทำลาย “ความสุขใจได้
ใจไร้สำนึก” ของพวกมัน โจรสลัดอาจเห็นเกาะนี้เป็นเหมือนแผ่น
ดินแม่ของพวกมัน หากกล่าวให้ถึงที่สุดก็อาจอธิบายได้ว่า อุป
ลักษณะของเกาะอีกาดำที่มีสัญญาณแบบนี้ แฝงนัยว่าเกาะนี้คือ
ที่กำเนิดกลุ่มโจรสลัดนี้เอง การทำลายเกาะอีกาดำจึงเสมือน
ตรรกะของการทำลาย “ความสุขใจได้ใจไร้สำนึก” ในรูปแบบแผ่น
ดินแม่ หรือแผ่นดินถิ่นเกิดของกลุ่มโจรสลัดนั่นเอง

ทั้งนี้ การได้ถล่มเกาะอีกาดำ สำหรับตัวทหารเอกยะรัง
ก็นับเป็นการชำระแผ่นดินต่อพวกโจรที่คิดจะทำลาย “ความสุขใจได้
ใจไร้สำนึก” ในรูปของแผ่นดินลังกาสุกะที่เขาหวงแหน ส่วนปรี

นี่คือการแก้แค้นที่พวกโจรสลัดทำลายเกาะเลอะ อันเป็น “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ในรูปแบบแผ่นดินเกิดของเขา นอกจากนี้การถล่มเกาะอีกาดำ นับว่าทั้งปรีและทหารเอกยะรังต่างก็ได้แก้แค้นที่กลุ่มโจรสลัดไปทำร้าย “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ในตัวหญิงคนรักของพวกเขา เช่นที่เจ้าชายราไวพยายามย่ำย่องค์หญิงบิรู และที่บินตังเมียรักของปรีถูกข่มขืนแล้วฆ่า

อนึ่ง เมื่อย่อนพิจารณาการแสดงความรักต่อ “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ในตัวสตรี ซึ่งเกี่ยวโยงถึงแผ่นดินเกิดด้วยนั้น ปรีตัวเอกชายก็ได้แสดงพฤติกรรมนี้ในตอนที่เขาสัญญารักษะนางองค์หญิงอุลงทะเลไปด้วยกันว่า “เจ้าจะไม่หายไปจากลมหายใจข้า...ข้าไปส่งเจ้าที่ลังกาสุกะ แผ่นดินของเจ้านะ” ปรีย่อมอย่างมีความสุข นั่นชี้ถึงความรักที่ผู้ชายเชื่อมโยง “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ในตัวเมียอย่างเกี่ยวพันกับการสำนึกถึงมาตุภูมิของหญิงคนรักด้วย

อย่างไรก็ดี รูปแบบความรัก “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ที่ชายมีต่อหญิงอย่างเชื่อมโยงถึงแผ่นดินเกิดนั้น ก็ยังมีอีกรูปแบบให้เห็นในภาพยนตร์เรื่องนี้ นั่นคือ ความรักที่ลุ่มเคี่ยมมีให้ลุ่มกอเหนี่ยวผู้เป็นน้องสาว เขาเสียใจมากเมื่อน้องสาวต้องฆ่าตัวตายเพราะแรงบีบคั้นจากพวกโจรสลัด การสูญเสียครั้งนั้นของลุ่มเคี่ยมเป็นความเจ็บปวดใจทั้งในลักษณะที่คล้ายว่าตนเป็นเหตุส่วนหนึ่งให้น้องสาวตาย และเขายังเสียใจที่ไม่อาจปกป้องน้องสาว ไม่ให้พวกโจรย่ำยีจิตใจได้

เรากล่าวได้ว่าลุ่มเคี่ยมสูญเสียทั้ง “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ในตัวน้องสาวที่รัก และเขายังรู้สึกเหมือน “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ในความเป็นเงินแห่งแผ่นดินเกิดถูกย่ำยีอีกด้วย ดังที่ลุ่มกอเหนี่ยวถูกโจรสลัดลวนลาม ความโกรธแค้นของลุ่มเคี่ยมที่ถูกทำลาย “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ถึง 2 อย่างทั้งในตัวน้องสาวที่รักและความเป็นเงินแห่งแผ่นดินเกิดที่ถูกเหยียบย่ำ มูลเหตุเหล่านี้ทำให้เขาชำระแค้นกับพวกโจรสลัดด้วยการทำมหาปินใหญ่ 2 กระบอกให้เมื่อลังกาสุกะได้ใช้ทำลายกองทัพเรือกลุ่มโจรสลัดจนย่อยยับ

ทั้งนี้การวิเคราะห์ที่อภิปรายมาทั้งหมดข้างต้น จะเห็นชัดว่าภาพยนตร์ควีนส์ ออฟ ลังกาสุกะ-ปิ่นใหญ่จอมสลัด ได้สื่อถึงสำนึกรักมาตุภูมิของคนเราว่ามีส่วนเกี่ยวพันกับ “ความสุขใต้จิตไร้สำนึก” ในรูปแบบจิตวิเคราะห์ที่ถูกรักหวงแหนแม่ หรือหรือชายคำนึงถึงเมียรักและน้องสาว การมุ่งปกป้องคนรักดังกล่าวจึงประเดินซ่อนเร้นอย่างเชื่อมโยงกับการพิทักษ์เมืองและแผ่นดิน

ถิ่นพักพิง กล่าวได้ว่ากลวิธีและเนื้อหาดังกล่าวเป็นอุปกรณ์สำคัญที่ช่วยย้ำแก่นเรื่องความกล้าหาญและการร่วมใจเพื่อพิทักษ์อาณาจักรและแผ่นดินเกิดได้อย่างมีพลัง

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง “นัยสำคัญทางวรรณศิลป์ของภาพยนตร์เรื่องควีนส์ ออฟลังกาสุกะ-ปิ่นใหญ่ จอมสลัด ที่สื่อภาพแทนปัตตานีในอดีต ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดปัตตานี ขอขอบพระคุณอย่างยิ่ง

เอกสารอ้างอิง

- [1] ชญาณ์ทัศน์ ศุภชลาศัย. (2555ก). “เช็ก ป่วงรักแม่ รักร่วมเพศในผู้หญิง บทพินิจ Jouissance ในงานเขียนของฟรอยด์.” **รัฐศาสตร์สาร**. 33 (3), 80-112.
- [2] ชญาณ์ทัศน์ ศุภชลาศัย. (2555ข). **ฉั่วลลิต ลาก้อง : 10 มโนทัศน์ในพรมแดนชีวิต**. กรุงเทพฯ : สยามปริทัศน์.
- [3] ชุตินา ประภาศวุฒินันท์. (2554). **ก่อร่าง สร้างเรื่อง เรื่องเล่าอัตลักษณ์และชุมชนในวรรณกรรมสตรีชาวยุโรป**. กรุงเทพฯ : คบไฟ.
- [4] ดวงมณี จิตรจันทน์และคณะ. (2548). **การวิเคราะห์เรื่องสั้นของ วินทร์ เลียววาริณ : อาเพศกำสรวลและสิ่งมีชีวิตที่เรียกว่าคน**. วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. 11 (1) : 99-108.
- [5] นันทนัย ประสานนาม. (2555). **น้ำโขง ดงดิบ หญิงร้าย และชายชาติตรี : เจ้าแม่จามรีในฐานะนวนิยายโรมานซ์จักรวรรดินิยม**. วารสารสังคมลุ่มน้ำโขง. : 8 (2) ; 27-45.
- [6] Anderson, B. (1991). **Imagined Communities**. London : Verso.
- [7] Freud, S. (2000). **Oeuvres complètes : Psychanalyse XIV**. Paris : Presses Universitaires de France.
- [8] Smith, A. (2001). **Nationalism : Theory, Ideology, History**. Cambridge: Polity Press.
- [9] Stavrakakis, Y. (2006). **(I Can't Get No) Enjoyment : Lacanian Theory and the Analysis of Nationalism**. Psychoanalysis, Culture & Society. 11 (1), 144-163.